

Beslut

**efter granskning av elevers tillgång till läroböcker och
andra läromedel i grundskolan vid Lunnaskolan F–3
CD i Härryda kommun**

Inledning

Skolinspektionen har med stöd av 26 kap. 19 och 20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en granskning på Lunnaskolan F-3 CD avseende verksamhetens kvalitet gällande elevers tillgång till läroböcker och andra läromedel i grundskolan.

Granskningens syfte är att granska kvaliteten i de utvalda skolornas arbete med att ge eleverna tillgång till och förutsättningar att använda läroböcker och andra läromedel som behövs för en god kunskapsutveckling i enlighet med utbildningens mål.

Skolinspektionen gör en samlad bedömning utifrån de kvalitetskriterier som tagits fram för granskningen (se Bilaga 3). Skolinspektionen bedömer verksamhetens kvalitet i tre nivåer, hög kvalitet, hög kvalitet i flera delar eller låg kvalitet. Om Skolinspektionen bedömer att ett utvecklingsarbete behövs för att höja verksamhetens kvalitet anges ett eller flera utvecklingsområden. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs då av huvudmannen.

Beslut

Skolans arbete med att ge eleverna tillgång till och förutsättningar att använda läroböcker och andra läromedel som behövs för en god kunskapsutveckling i enlighet med utbildningens mål

Skolinspektionen bedömer att Lunnaskolan F-3 CD i Härryda kommun i flera delar uppfyller de framtagna kvalitetskriterierna inom området.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande områden:

- Använd läroböcker och andra läromedel för att skapa sammanhang i undervisningen och progression i elevernas lärande.
- Stärk ledningen och samordningen av arbetet med att ge alla elever tillgång till läroböcker och andra läromedel som behövs för en god kunskapsutveckling i enlighet med utbildningens mål.
- Skapa förutsättningar för ett medvetet och gemensamt arbete med likvärdighet inom skolenheten gällande användningen av läroböcker och andra läromedel.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast **den 5 augusti 2026** redovisa till Skolinspektionen vilka åtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena. Som stöd för redovisningen bör bifogad mall användas. Redogörelsen skickas via e-post, till skolinspektionen.stockholm@skolinspektionen.se eller med post till Skolinspektionen Postadress: Box 23069, 104 35 Stockholm. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer (dnr 2025:10158) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömning

Skolans arbete med att ge eleverna tillgång till och förutsättningar att använda läroböcker och andra läromedel som behövs för en god kunskapsutveckling i enlighet med utbildningens mål

Bedömningsområden
Lärarnas arbete med att organisera och genomföra undervisningen så att eleverna får använda läroböcker och andra läromedel. • Sammanhang, progression och ämnesintresse • Instruktioner och användning av läroböcker och andra läromedel i undervisningen • Användning av läroböcker och andra läromedel anpassade utifrån elevernas olika förutsättningar och behov • Möjlighet att använda läroböcker och andra läromedel utanför lektionstid
Rektorns ansvar för att alla elever får tillgång till och förutsättningar att använda ändamålsenliga läroböcker och andra läromedel. • Rektorns styrning och ledning av arbetet gällande elevernas tillgång till läroböcker och andra läromedel • Rektorns ansvar för lärarnas delaktighet i valet av läroböcker och andra läromedel • Rektorns arbete med likvärdighet inom skolenheten gällande läroböcker och andra läromedel • Utvärdering och utvecklingsarbete gällande läroböcker och andra läromedel

Skolinspektionen bedömer att Lunnaskolan F-3 CD i Härryda kommun i flera delar uppfyller de framtagna kvalitetskriterierna inom området.

Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit i intervjuer med rektorn, lärare och elever, observationer av delar av lärmiljön med fokus på tillgången till läroböcker och andra läromedel samt inkommen dokumentation från huvudmannen.

Sammanhang, progression och ämnesintresse

Granskningen visar att det skiljer sig åt mellan ämnen och årskurser om lärare medvetet använder läroböcker och andra läromedel för att skapa sammanhang, främja progression i elevernas lärande och stärka deras ämnesintresse i de teoretiska ämnena.

Av intervjuer och inkommen dokumentation från huvudmannen framgår att tillgången till och valet av läroböcker, liksom i vilken utsträckning läraren baserar sin undervisning på läroböcker, varierar mellan ämnen och årskurser. Variationen beror dels på lärarnas på olika didaktiska val, dels beroende budgetförutsättningar. Det finns läroböcker för alla elever i svenska och matematik. Dessa är aktuella och relevanta, och används för att strukturera och planera undervisningen samt utgör en central del av undervisningen varje vecka. Exempelvis i svenska i årskurs 1 arbetar eleverna varje vecka med en lärobok, som innehåller bokstavsarbete, ljudning, ordbilder och skrivuppgifter. Lärarna kompletterar läroböckerna med kopieringsunderlag och gemensamma övningar. I intervjuer med lärarna framkommer att både läroböcker och arbetssätt i matematik varierar mellan lärare och årskurser. I årskurs 1 används en läromedelsserie där endast den andra delen av läroboken tas i bruk. Lärarna beskriver detta som ett medvetet val, då de vill arbeta praktiskt med eleverna under den första tiden i lågstadiet och inte låsa undervisningen alltför mycket till en specifik bokserie. Elevernas lärobok introduceras först efter höstlovet. I andra årskurser använder lärarna läroböcker från annan läromedelsserie där eleverna arbetar i både den första och den andra delen av elevboken, i enlighet med seriens terminsindelning. Valet av läromedel och arbetssätt varierar utifrån vad lärarna bedömer passar elevgruppen bäst. En lärare uppger även att hen har behövt prioritera bort den andra delen i läroboken i matematik på grund av budgetskäl. I engelska används läroboken som en grund i undervisningen, men tillgången till läroböcker varierar mellan årskurserna. I årskurs 1 har eleverna varsitt exemplar av både textbok och arbetsbok, medan eleverna i andra årskurser har egna arbetsböcker, men delar på textböckerna. Lärarna uppger att två klassuppsättningar i de naturorienterande och samhällsorienterande ämnena delas mellan fyra klasser, vilket innebär att undervisningen behöver samordnas. Eleverna har inte egna läroböcker i dessa ämnen, utan klassuppsättningar används som ett komplement och utgör inte grunden för undervisningen.

Lärare uppger i intervjuer att undervisningen är projektbaserad och utgår främst från arbetsblad, filmavsnitt, andra faktaböcker samt elevernas egna skrivhäften. I ämnet teknik finns enligt lärare och rektorn ingen ändamålsenlig lärobok och undervisningen baseras i stället på kopierat material och arbetsuppgifter som lärarna själva har utformat. Lärare

berättar också att det pågår ett arbete för att hitta en lämplig lärobok i ämnet teknik.

Lärarna har tillgång till andra läromedel i samhällsorienterande ämnen och i matematik vilket främst används av läraren som demonstrationsmaterial i undervisningen. Lärare uppger i intervju att lärarhandledningarna i svenska, engelska och matematik ger ett tydligt stöd för progression i undervisningen. Handledningarna inom dessa ämnen används av majoriteten av lärarna både i planeringen av undervisningen och vid framtagandet av kompletterande lärverktyg. Elever uppger i intervjun att läroböckerna i svenska och matematik väcker ämnesintresse hos eleverna. Lärare tränar eleverna att nå en ökad grad av självständighet och arbetar medvetet med textläsning.

Av intervjuer med rektorn och lärare framkommer att lärare använder läroböcker för att utveckla elevers läsförståelse och lässtrategier. Detta sker genom att lärarna arbetar med att identifiera texttyper, med att stryka under stödord och sammanfatta texter.

Instruktioner och användning av läroböcker och andra läromedel i undervisningen

Granskningen visar att lärarna ger ändamålsenliga instruktioner till eleverna hur de ska använda läroboken på lektionen, men också för att få ämnesöverblick.

Av lärarintervjun framkommer att gemensamma diskussioner som förts inom årskurserna angående användning av läroböcker har handlat om hur lärarna ska planera, undervisa och instruera eleverna att använda läroböckerna. Elever beskriver i intervju att lärarna ger instruktioner om hur de ska läsa och använda läroboken under lektionerna och att det är tydligt vad de ska lära sig i de flesta ämnena. Som exempel tar eleverna upp att lärarna visar bilder från läroboken via en dokumentkamera eller visar en introduktionsfilm och går igenom vad kapitlet i läroboken innehåller. Lärarna gör även korta muntliga sammanfattningar för att underlätta förståelsen och visar eleverna hur de kan tänka kring innehållet. Därefter har de ofta gemensam läsning av texten och eleverna får arbetsuppgifter kopplade till det aktuella kapitlet. Lärarna skriver instruktioner på tavlan och ger information om vilka sidor eleverna ska arbeta med. Av intervjun med lärare framkommer att de lägger tid på att träna eleverna i hur de ska navigera i och använda läroböcker och tillhörande arbetsböcker.

Användning av läroböcker och andra läromedel anpassade utifrån elevernas olika förutsättningar och behov

Granskningen visar att i de ämnen som eleverna har tillgång till läroböcker använder lärare nivåanpassade läroböcker vilket ger eleverna möjlighet att utvecklas så långt som möjligt utifrån sina förutsättningar.

Lärare uppger i intervju att de i samband med kollegiala samtal om val av läroböcker, har diskuterat hur de läroböcker som används är anpassade utifrån elevernas olika förutsättningar. I de ämnen som eleverna har tillgång till läroböcker som exempelvis i svenska finns läsförståelseböcker på flera nivåer som eleverna kan arbeta utifrån. I ämnet matematik arbetar vissa elever med enklare läroböcker, såsom läroboken för årskurs 1. Lärarna kompletterar även läroböckerna med eget material. Av inkommen dokumentation från huvudmannen framgår att skolan tillhandahåller anpassade läroböcker för enskilda elever samt andra lärverktyg som komplement. Vidare framkommer i lärarintervjun att lärarna samarbetar med specialläraren kring hur läroböckerna ska användas av elever som är i behov av stödinsatser. I intervjuer med både lärare och elever framkommer att i ämnet svenska används läroböckerna på ett varierat sätt för att ge eleverna har möjlighet att utveckla kunskaper både enskilt och tillsammans. Undervisningen innehåller exempelvis gemensamma genomgångar utifrån läroboken, följt av att eleverna får arbeta enskilt, i par eller i grupp under ledning av läraren.

Möjlighet att använda läroböcker och andra läromedel utanför lektionstid

Granskningen visar att eleverna har tillgång till och ges möjlighet att använda läroböcker utanför lektionstid, till exempel vid läxor.

Av intervjuer med både lärare och elever framgår att eleverna har egna exemplar av läroböcker i svenska och matematik. I engelska varierar tillgången mellan årskurserna; i årskurs 1 har eleverna tillgång till både textbok och lärobok, medan elever i årskurs 2 saknat textbok. Lärarna uppger att läxor främst ges i svenska, men betonar samtidigt att de i möjligaste mån vill att eleverna ska hinna färdigställa sina uppgifter i skolan. De uttrycker att de är återhållsamma med hemuppgifter eftersom dessa kan påverka elevernas arbetsinsats under lektionstid. I de ämnen där läroböcker används beskriver eleverna att de ges möjlighet att nyttja dem både under och utanför lektionstid, såväl i skolan som i hemmet. Vidare framgår att lärarna ger elever och vårdnadshavare instruktioner om hur läroböckerna ska användas vid läxa eller hemuppgifter. Exempelvis går läraren igenom kapitlet i skolan och förklarar svåra ord i texten innan eleverna arbetar vidare hemma.

Rektorns styrning och ledning av arbetet gällande elevernas tillgång till läroböcker och andra läromedel

Granskningen visar att rektorn delvis styr och leder arbetet så att eleverna får tillgång till ändamålsenliga läroböcker. Samtidigt framkommer att det saknas läroböcker i vissa teoretiska ämnen.

Av intervjuerna med lärare och rektorn framgår att rektorn bedriver ett arbete för att alla elever ska få tillgång till pedagogiskt ändamålsenliga läroböcker. Rektorn uppger att skolan har prioriterat köpa in läroböcker i svenska och matematik till eleverna så att de har tillgång till varsitt exemplar. I de naturorienterande och samhällsorienterande ämnena arbetar lärarna tematiskt, vilket tidigare inneburit att inköp av läroböcker inom dessa ämnen inte har prioriterats. Genom statsbidraget har skolenheten dock kunnat utöka sina inköp inom dessa ämnen. Lärarna bekräftar i intervju att tillgången till läroböcker och lärarhandledningar har förbättrats, men uppger samtidigt att tillgången fortfarande är begränsad. Lärarna uppger också att det saknas en tydlig struktur för hur lärarna ska samarbeta kring tillgången till läroböcker när flera lärare undervisar i samma ämne. I intervjuer med lärare och elever framkommer att eleverna har egna läroböcker i svenska, svenska som andraspråk och matematik, men att tillgången till olika nivåer i matematik varierar mellan årskurser. I engelska arbetar eleverna i vissa årskurser två och två med ett gemensamt exemplar av textboken, vilket innebär att de inte har varsin egen lärobok. Eleverna saknar även lärobok i teknik. I de naturorienterande och samhällsorienterande ämnena finns två klassuppsättningar läroböcker som delas mellan fyra klasser. Eleverna ska ha egna exemplar under den period de läser ämnet. Dock uppger eleverna att de inte har tillgång till läroböcker i de naturorienterande och samhällsorienterande ämnena.

Vid Skolinspektionens observation av den fysiska lärmiljön framkommer att klassuppsättningar av läroböcker för årskurs 1–3 delas av fyra klasser. Det framkommer också att vissa årskurser upplever att förvaringen av läroböckerna begränsar möjligheterna att använda dem i undervisningen. Rektorn samverkar med lärarna i planeringen av inköp, men det kvarstår behov av en mer strukturerad organisering för att säkerställa att alla elever får tillgång till läroböcker i de ämnen där sådana ska användas.

Rektorns ansvar för lärarnas delaktighet i valet av läroböcker och andra läromedel

Granskningen visar att rektorn tar ansvar för att göra lärarna delaktiga i valet av vilka läroböcker som kan användas för att nå utbildningens mål.

I intervjuerna med rektorn och lärare framkommer att lärarna ges förutsättningar att påverka valet av läroböcker eller andra läromedel,

inklusive tillhörande lärarhandledningar. Det framgår också att rektorn deltar i arbetet med att välja läromedel, men att det är årskursarbetslagen som beslutar vilka böcker som ska köpas in och som driver arbetet med hur läroböckerna ska användas. Vid inköp av nya läroböcker går rektorn tillsammans med lärare, förstelärare och speciallärare igenom aktuella läroböcker, jämför dem med kursplanerna och diskuterar olika alternativ. Lärarna träffas exempelvis årskursvis för att granska läroböckernas struktur, progression samt omfattning av text och uppgifter. Lärarna har även fått möjlighet att besöka på läromedelsmässor för att jämföra olika läromedel. Både rektorn och lärarna beskriver att diskussioner förs inom årskursarbetslagen utifrån didaktiska överväganden och elevernas behov. Rektorn framhåller att det ibland kan uppstå olika uppfattningar om val av läroböcker och att lärare då behöver motivera sina förslag till inköp.

Rektorns arbete med likvärdighet inom skolenheten gällande läroböcker och andra läromedel

Granskningen visar att rektorn i begränsad utsträckning leder ett gemensamt och medvetet arbete gällande användning av läroböcker och andra läromedel för att skapa likvärdighet inom skolenheten.

Av såväl dokumentation som begärts in från huvudmannen som lärarintervju framgår att det gemensamma arbetssättet med läroböckerna i svenska löper som en röd tråd genom hela skolenheten. I rektorsintervjun framkommer att rektorn strävar efter ett gemensamt förhållningssätt kring vilka läromedel som används på skolenheten. Samtidigt framgår av granskningen att det saknas ett gemensamt och medvetet arbete kring användning samt val av läroböcker mellan årskurserna. Det framkommer i intervjuer med lärarna att lärarna möts årskursvis varje vecka för gemensam planering av undervisningen. Därutöver uppger lärarna i intervjun att det inte finns någon uttalad riktlinje på skolenheten gällande hur läroböcker ska användas.

Utvärdering och utvecklingsarbete gällande läroböcker och andra läromedel

Granskningen visar att rektorn ser till att lärarna utvärderar hur läroböcker och andra läromedel fungerar i undervisningen utifrån elevers utveckling mot målen.

I intervju med rektorn framkommer att i samband med beställning av nya läroböcker avsätts tid för lärare, två förstelärare, speciallärare och rektorn att gemensamt diskutera läromedel. Under dessa genomgångar identifieras vilka läroböcker som saknas samt vilka läroböcker som är aktuella och relevanta för undervisningen. Exempelvis följer de upp resultaten från nationella prov i relation till de läroböcker och lärverktyg som lärarna har

använt i undervisningen. De analyserar om läroböckerna har bidragit till exempelvis goda resultat i läsförståelse samt om de stödjer progressionen och elevernas kunskapsutveckling. Vid ett tillfälle identifieras att de läroböcker som användes i engelska inte täckte det centrala innehållet, vilket ledde till att de byttes ut.

Identifierade utvecklingsområden

Utvecklingsområde 1

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Använd läroböcker och andra läromedel för att skapa sammanhang i undervisningen och progression i elevernas lärande.

Av läroplanen framgår att rektorn har ansvaret för skolans resultat och har, inom givna ramar, ett särskilt ansvar för att alla elever erbjuds strukturerad undervisning under lärares ledning samt att alla elever får tillgång till och förutsättningar att använda läroböcker, andra läromedel och andra lärverktyg som behövs för en god kunskapsutveckling i enlighet med utbildningens mål.¹ Av läroplanen framgår vidare att läraren ska organisera och genomföra arbetet så att eleven får använda läroböcker, andra läromedel och andra lärverktyg som behövs för en god kunskapsutveckling i enlighet med utbildningens mål. Eleven ska successivt få fler och större självständiga uppgifter och ett ökat eget ansvar samt få möjligheter till ämnesfördjupning, överblick och sammanhang.²

Motiveringen till utvecklingsområdet är att undervisningen i några ämnen saknar läroböcker och främst bygger på lärverktyg. När läroböcker inte används i undervisningen blir det svårare för eleverna att få struktur och överblick i sina studier. Läroböcker kan vara en gemensam utgångspunkt som gör det lättare att förstå sammanhang, repetera och fördjupa kunskaper. Utan dem riskerar eleverna att tappa orienteringen i stoffet och får svårare att följa en tydlig utveckling i sitt lärande.

¹ Lgr 22, avsnitt 2.8, Rektorns ansvar.

² Lgr22, avsnitt 2.2, Kunskaper Riktlinjer.

Genom att använda läromedel och tillhörande lärarhandledningar kan dessa stödja lärandet på olika sätt. Bland annat kan ändamålsenliga läromedel skapa sammanhang och ge en överblick och på så sätt främja lärandet. Lärarna kan med hjälp av lärarhandledningar planera en undervisning som ger eleverna sammanhang och överblick. Eleverna kan genom läromedel få succesivt alltmer utmanande uppgifter och texter vilket gynnar deras kunskapsutveckling.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn ser till att lärarna använder läroböcker samt att lärare medvetet arbetar med texterna i dessa läromedel för att ge eleverna sammanhang och struktur. Ett sådant arbete kan bidra till elevernas ämnesintresse och vilja att lära sig mer. Det kan också handla om att rektorn ser till att lärare får tillgång till lärarhandledningar som behövs för att ge eleverna en god kunskapsutveckling i enlighet med utbildningens mål. Skolverket har material som kan användas i detta.³

Utvecklingsområde 2

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande:

- Stärk ledningen och samordningen av arbetet med att ge alla elever tillgång till läroböcker och andra läromedel som behövs för en god kunskapsutveckling i enlighet med utbildningens mål.

Av läroplanen framgår att rektorn som pedagogisk ledare och chef för lärarna och övrig personal i skolan har det övergripande ansvaret för att verksamheten som helhet inriktas mot de nationella målen. Rektorn ansvarar för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen, kriterierna för bedömning av kunskaper och betygskriterierna. Rektorn har ansvaret för skolans resultat och har, inom givna ramar, ett särskilt ansvar för att alla elever får tillgång till och förutsättningar att använda läroböcker, andra läromedel och andra lärverktyg som behövs för en god kunskapsutveckling i enlighet med utbildningens mål.⁴

Motiveringen till utvecklingsområdet är att eleverna i årskurserna 1–3 inte har tillgång till läroböcker i teknik samt bristande tillgång i samhällsorienterande och naturorienterande ämnen.

³ [Strukturerad undervisning - en modell i sex steg - Skolverket](#) hämtad 2026-01-27

⁴ Lgr 22 avsnitt 2.8 Rektorns ansvar.

Genom att öka tillgången till läroböcker ger det elever en grundläggande utgångspunkt för undervisningen, oavsett tidigare kunskaper vilket är i linje med läroplanens mål om en likvärdig utbildning för alla. Läroböcker som är författade av ämnesexperter och granskade av fackgrupper säkerställer att innehållet är korrekt, sakligt och i linje med skollagen och läroplanens krav på objektivitet.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn ger alla elever tillgång till läroböcker och andra läromedel som behövs för en god kunskapsutveckling i enlighet med utbildningens mål.

Utvecklingsområde 3

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande:

- Skapa förutsättningar för ett medvetet och gemensamt arbete med likvärdighet inom skolenheten gällande användningen av läroböcker och andra läromedel.

Av skollagen framgår att utbildningen ska ta hänsyn till barns och elevers olika behov. Barn och elever ska ges stöd och stimulans så att de utvecklas så långt som möjligt. En strävan ska vara att uppväga skillnader i barnens och elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen.⁵ Av förarbeten till skollagen framgår att läromedel kan ha betydelse för skolans kompensatoriska uppdrag och bidra till att stärka elevernas tillgång till en likvärdig utbildning.⁶ Skollagen föreskriver vidare att utbildningen inom varje skolform ska vara likvärdig, oavsett var i landet den anordnas.⁷ Normerna för likvärdigheten anges genom de nationella målen.⁸ Av läroplanen framgår att läraren ska organisera och genomföra arbetet så att eleven får använda läroböcker, andra läromedel och andra lärverktyg som behövs för en god kunskapsutveckling i enlighet med utbildningens mål.⁹ Vidare framgår att rektorn, inom givna ramar, har ett särskilt ansvar för att alla elever får tillgång till och förutsättningar att använda läroböcker, andra läromedel och andra lärverktyg som behövs för en god kunskapsutveckling i enlighet med utbildningens mål.¹⁰

⁵ 1 kap. 4 § skollagen (2010:800)

⁶ Prop. 2023/24:21 s. 30

⁷ 1 kap. 9 § skollagen

⁸ Lgr 22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag. En likvärdig utbildning.

⁹ Lgr 22, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.2 Kunskaper

¹⁰ Lgr22, avsnitt 2.8 Rektors ansvar

Motiveringen till utvecklingsområdet är att det i begränsad utsträckning finns ett gemensamt förhållningssätt kring användningen av läromedel i undervisningen. Rektorn har en begränsad roll i att skapa förutsättningar för en medvetenhet i arbetet med likvärdighet inom skolenheten gällande användningen av läroböcker och andra läromedel.

Genom att rektorn skapar förutsättningar för ett gemensamt och medvetet arbete kring användningen av såväl läroböcker som andra läromedel, kan likvärdigheten och undervisningens kvalitet på skolenheten främjas. Vidare kan detta bidra till att eleverna ges reella möjligheter att nå så långt som möjligt i sin kunskapsutveckling, utifrån sina individuella förutsättningar och behov.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn skapar förutsättningar för ett gemensamt och medvetet arbete med likvärdighet inom skolenheten gällande användningen av läroböcker och andra läromedel.

På Skolinspektionens vägnar

X Ewa Mölleryd

Beslutsfattare

Signerat av: Ewa Mölleryd

X Janette Örning Alm

Föredragande

Signerat av: Janette Örning Alm

I den slutgiltiga handläggningen av ärendet har även utredaren Jenny Bergman Westling deltagit.

Bilaga 1: Författningsstöd

Den 1 juli 2024 trädde ändringar i skollagen i kraft som syftar till att stärka elevers tillgång till ändamålsenliga läromedel.¹¹ Ändringarna gäller för flera skolformer. För grundskolan är lydelsen följande¹²:

Eleverna ska utan kostnad ha tillgång till läroböcker, andra läromedel och andra lärverktyg som behövs för en god kunskapsutveckling i enlighet med utbildningens mål.

I skollagens första kapitel har införts definitioner av begreppen läroböcker, andra läromedel och andra lärverktyg.

I skollagen avses med

- lärobok: tryckt läromedel, med eller utan digitala komponenter,
- läromedel: helt eller delvis tryckt eller digitalt verk som är avsett att användas i undervisningen, som överensstämmer med relevanta delar av tillämplig kurs-, ämnes- eller ämnesområdesplan och läroplanen, och som är utgivet av någon som bedriver utgivningsverksamhet av professionell art,
- lärverktyg: läroböcker, andra läromedel och andra tryckta eller digitala verk samt utrustning och material som används i undervisningen.¹³

I samband med lagändringarna har regeringen även beslutat om nya formuleringar i flera läroplaner.¹⁴ I läroplanen för grundskolan har ändringarna följande lydelse.

Läraren ska organisera och genomföra arbetet så att eleven får använda läroböcker, andra läromedel och andra lärverktyg som behövs för en god kunskapsutveckling i enlighet med utbildningens mål.¹⁵

Rektorn har ansvaret för skolans resultat och har, inom givna ramar, ett särskilt ansvar för att

- alla elever erbjuds strukturerad undervisning under lärares ledning,

¹¹ Lag (2023:951) om ändring i skollagen (2010:800).

¹² 10 kap. 10 § andra stycket skollagen.

¹³ 1 kap. 3 § elfte–trettonde strecksatserna skollagen.

¹⁴ Förordning (SKOLFS 2024:590) om ändring i förordningen (2010:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet.

¹⁵ Lgr 22, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.2 Kunskaper.

- alla elever får tillgång till och förutsättningar att använda läroböcker, andra läromedel och andra lärverktyg som behövs för en god kunskapsutveckling i enlighet med utbildningens mål,
- alla elever får tillgång till och förutsättningar att använda skolbibliotek,
- alla lärare får tillgång till de lärarhandledningar som behövs för att ge eleverna en god kunskapsutveckling i enlighet med utbildningens mål.¹⁶

¹⁶ Lgr 22, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar.

Bilaga 2: Granskningens genomförande

Bakgrundsuppgifter

Skolinspektionen besökte Lunnaskolan F–3 CD den 3 december och genomförde efterföljande digital intervju med rektorn 9 december 2026. Besöket genomfördes av utredarna Janette Örning Alm och Jenny Bergman Westling.

Skolenheten är en kommunal skola i Härryda kommun med förskoleklass och grundskola, årskurserna 1–3 CD. På skolenheten går cirka 130 elever i årskurserna F-3 CD.

Underlag för bedömning

Underlaget i detta beslut utgörs av:

- En observation av delar av lärmiljön med fokus på tillgången till läroböcker och andra läromedel.
- En gruppintervju med elever.
- En gruppintervju med lärare.
- En intervju med rektorn.
- Dokument som begärts in från huvudmannen.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens tjänsteanteckning från besöket för att ges en möjlighet att yttra sig över den.

Bilaga 3: Granskningens utgångspunkter

Granskningens syfte

Syftet är att granska kvaliteten i skolors arbete för att ge eleverna tillgång till och användning av läroböcker och andra läromedel i förhållande till Skolinspektionens kvalitetskriterier.

Frågeställning

I vilken utsträckning får eleverna tillgång till och förutsättningar att använda läroböcker och andra läromedel som behövs för en god kunskapsutveckling i enlighet med utbildningens mål?

Kvalitetskriterier

Bedömningen görs i förhållande till de kvalitetskriterier Skolinspektionen satt upp i granskningen inom det granskade området, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Inom granskat område bedöms om skolan uppfyller framtagna kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar men utvecklingsområden finns eller i låg utsträckning.

Lärarnas arbete med att organisera och genomföra undervisningen så att eleverna får använda läroböcker och andra läromedel.	Rektorns ansvar för att alla elever får tillgång till och förutsättningar att använda ändamålsenliga läroböcker och andra läromedel.
Lärarna använder läroböcker eller andra läromedel i undervisningen på ett sätt som skapar överblick och sammanhang i ämnet.	Rektorn styr och leder arbetet så att eleverna får tillgång till ändamålsenliga läroböcker och andra läromedel.
Lärarna använder läroböcker eller andra läromedel på ett sätt som ger eleverna möjlighet till progression samt stärker elevernas ämnesintresse och vilja att lära sig mer.	Rektorn tar ansvar för att lärarna är delaktiga i valet av läroböcker och andra läromedel.
Lärarna använder läroböcker eller andra läromedel för att utveckla elevernas läsförståelse.	Rektorn skapar förutsättningar för ett gemensamt och medvetet arbete kring användning av läroböcker och andra läromedel för likvärdighet inom skolenheten, så att hänsyn tas till elevernas olika förutsättningar och behov.
Lärarna ser till att eleverna får ändamålsenliga instruktioner i hur läroböcker och andra läromedel ska användas i undervisningen.	Rektorn ser till att lärarna utvärderar hur läroböcker och läromedel fungerar i undervisningen i förhållande till elevers utveckling mot målen. Rektorn använder resultaten i skolans utvecklingsarbete.
Lärarna ser till att elever använder läroböcker och andra läromedel som är anpassade utifrån elevernas olika förutsättningar och behov.	
Lärarna ser till att eleverna får använda läroböcker och läromedel utanför lektionstid och uppmuntras använda dem utanför lektionstid för att befästa sina kunskaper.	